

SŁABE I MOCNE STRONY SEKTORA MSP W POLSCE

Szanse i zagrożenia rozwojowe

20 grudnia 2011, Warszawa

Wyniki badania przeprowadzonego w ramach projektu: „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

10:30 – 11:00 **Rejestracja uczestników**

11:00 – 11:30 **Wprowadzenie**

Henryka Bochniarz – *Prezydent PKPP Lewiatan*

Ewa Kopacz – *Prez*

Dariusz Bogdan – *Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Gospodarki*

Adam Szejnfeld – *Przewodniczący Komisji Skarbu Państwa, Poset na Sejm RP*

11:30 – 12:30 **Słabe i mocne strony sektora MSP w Polsce. Szanse i zagrożenia – prezentacja wyników badań**

dr Małgorzata Starczewska-Krzysztosek – *Główna Ekonomistka PKPP Lewiatan*

12:30 – 13:45 **PANEL: Szanse i zagrożenia MSP – jak wspierać dalszy rozwój? oraz dyskusja z uczestnikami konferencji**

prowadzenie: dr Małgorzata Starczewska-Krzysztosek – *Główna Ekonomistka PKPP Lewiatan*

uczestnicy: Iwona Wendel – *Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego*

Adam Szejnfeld – *Przewodniczący Komisji Skarbu Państwa, Poset na Sejm RP*

Jacek Bajson – *Przewodniczący Rady Podatkowej przy PKPP Lewiatan*

Andrzej Tonderski – *Prezes Zarządu, BioBaltica Sp. z o.o.*

Andrzej Jacek Blikle – *Prezes Rady Nadzorczej A.Blikle Sp z o.o.*

13:45 – 14:45 **Lunch**

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa – słabe i mocne strony Szanse i zagrożenia rozwojowe

Na podstawie wyników badań przygotowanych przez PKPP Lewiatan w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Badanie zostało zrealizowane przez Centrum Badania Opinii Społecznej w okresie 15 czerwca – 19 sierpnia 2011 r. Przeprowadzone zostało na ogólnopolskiej kwotowej próbie 1501 aktywnych przedsiębiorstw prywatnych. Badane były przedsiębiorstwa zatrudniające od 2 do 249 pracowników, gdzie tytułem prawnym zatrudnienia jest terminowa lub bezterminowa umowa o pracę. W badaniu uwzględniono 9 sekcji PKD: działalność produkcyjna, dostawy wody, gospodarka ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, transport, gospodarka magazynowa i łączność, działalność związana z zakwaterowaniem, usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, obsługa nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Badane były przedsiębiorstwa we wszystkich 16 województwach. Wywiady z respondentami były realizowane metodą wywiadu bezpośredniego (face-to-face) przez ankieterów CBOS.

Podstawowe informacje o sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce

Małe i średnie przedsiębiorstwa to 99,8 proc. ogólnej liczby firm działających w Polsce. W grupie 1,67 mln firm aktywnych tylko 3,11 tys. stanowiły w 2009 r. firmy duże [GUS, 2011]. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) to sektor zdominowany przez firmy mikro – te zatrudniające do 9 pracowników. Stanowią one 96 proc. całej populacji MSP. To znacznie więcej, niż średnia dla Unii Europejskiej, gdzie mikro firmy to 91,8 proc. wszystkich MSP [Eurostat]. Firm małych (10-49 pracowników) było w Polsce w 2009 r. 50,2 tys., a średnich (50-249 pracowników) – niespełna 16 tys.

W sektorze MSP najwięcej jest firm handlowych – ponad 30 proc. Przedsiębiorstwa przemysłowe to 11 proc. populacji, budowlane – ponad 13%. Pozostałe ponad 45 proc. MSP to firmy działające w różnych obszarach sektora usług.

MSP wytworzyły w 2009 r. 48,2 proc. PKB, w tym 30,4 proc. przypada na mikro przedsiębiorstwa, 7,9% na firmy małe, a 10,1 proc. na firmy średnie. Przedsiębiorstwa duże wytwarzają prawie 24 proc. PKB [GUS]. Łącznie sektor przedsiębiorstw wytworzył w 2009 r. 72,3 proc. PKB.

W sektorze przedsiębiorstw zatrudnionych było w 2009 r. [GUS] 6,5 mln pracowników, z tego 1,36 mln (20,8 proc.) to pracownicy mikro firm, nieco ponad 1 mln (16,1 proc.) to pracownicy firm małych, a 1,6 mln (24,5 proc.) to pracownicy firm średnich. Łącznie w sektorze MSP zatrudnionych było 61,4 proc. ogółu zatrudnionych w przedsiębiorstwach. W firmach dużych zatrudnionych było 2,5 mln osób, czyli 38,6 proc. ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

* * *

Europa ma się coraz gorzej. Jeszcze w 1. kwartale 2011 r. wzrost PKB wyniósł we wszystkich krajach UE 2,4 proc. r/r, a w 3. kwartale było to już tylko 1,4 proc. Stopa bezrobocia wzrosła z 9,5 proc. na początku roku do 9,8 proc. w listopadzie [Eurostat; Polska wg danych Eurostatu - 9,9 proc. w listopadzie 2011]. Spada dynamika produkcji przemysłowej i sprzedaży detalicznej. Spada tempo wzrostu eksportu i importu. Rośnie inflacja. A przede wszystkim jednak, mimo wielu propozycji,

nie ma skutecznych rozwiązań problemu nadmiernego zadłużenia gospodarek unijnych. To rzutuje na szanse rozwojowe nie zagrożonych niewypłacalnością państw, w tym negatywnie wpływa na Polskę.

Zewnętrzne uwarunkowania coraz silniej ciążyą nad możliwością rozwoju naszej gospodarki – w pierwszym kwartale rozwijała się ona w tempie 4,5 proc. Trzeci kwartał był już nieco słabszy – PKB wzrósł o 4,2 proc. Ale ciągle jesteśmy w czołwce krajów UE - jesteśmy 5 gospodarką europejską pod względem tempa wzrostu PKB (po krajach bałtyckich i Szwecji). Rośnie produkcja sprzedana przemysłu, sprzedaż detaliczna. Na koniec września 2011 r. mieliśmy największą liczbę pracujących w gospodarce narodowej w historii. Jednak jednocześnie rośnie stopa bezrobocia – w październiku wynosiła ona 11,8 proc. W listopadzie będzie zapewne już powyżej 12 proc. Bardzo wysoka jest inflacja. Złoty słaby, co cieszy eksporterów, ale z tendencją do silnych wahań, czego przedsiębiorcy bardzo nie lubią.

Z badań sektora MSP „MSP – silne i słabe strony. Szanse i zagrożenia rozwojowe”, wynika, że inflacja jest wskazywana przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa jako istotne zagrożenie dla ich działalności na 7. miejscu wśród barier ograniczających możliwości rozwoju firm i negatywnie wpływających na ich sytuację ekonomiczną (56,3 proc. MSP wskazuje inflację jako utrudnienie i utrudnienie w dużym stopniu). Dużym zagrożeniem dla działalności MSP są również wahania kursu złotego do euro – jest to utrudnienie wskazywane przez firmy na 13 pozycji (38,1 proc. wskazań). A inflacja i kurs złotego są kluczowymi czynnikami mającymi wpływ na wysokość stóp procentowych, kolejnej ważnej dla przedsiębiorstw zmiennej.

Warunki zewnętrzne, w jakich muszą pracować przedsiębiorstwa, pogarszają się. A czynniki związane z działalnością przedsiębiorstw, które w dużej mierze zdecydowały o sukcesie polskich przedsiębiorstw w okresie osłabienia gospodarczego - konserwatyzm w zarządzaniu finansami, niski poziom lewarowania działalności oraz koncentracja na rynku polskim, co skutkuje relatywnie niewielką otwartością polskiej gospodarki, relatywnie niewielkim udziałem eksportu w PKB, mogą nie być wystarczające do przetrwania kolejnej fali osłabienia gospodarczego. Jednak od 2008 r. MSP dokonały poważnych zmian w podejściu do biznesu – od silnej koncentracji na cenie w budowaniu pozycji konkurencyjnej na rynku do zdecydowanego skupienia się na jakości produktów i usług, przy zachowaniu jednak cenowej przewagi nad konkurencją. W 2008 r. 52 proc. MSP wskazywało na cenę jako czynnik decydujący o ich pozycji konkurencyjnej na rynku, a niespełna 27 proc. na jakość towarów i usług [„Monitoring kondycji MSP’2008”, PKPP Lewiatan]. Tegoroczne badania MSP [PKPP Lewiatan] pokazują zdecydowane odwrócenie priorytetów – 43,3 proc. MSP buduje swoją pozycję konkurencyjną na rynku na jakości produktów i usług, a 15,4 proc. – na cenie. Ta zmiana podejścia do działalności gospodarczej, która zapoczątkowana została właśnie w 2008 r., okazała się na tyle skuteczną strategią, że nawet w czasie kryzysu 2008-2009 polskie firmy radziły sobie całkiem dobrze na rynkach naszych zewnętrznych partnerów biznesowych – konkurowały ceną i jakością. To zdecydowanie silna strona MSP. I pozostanie nią także w najbliższych latach 2-3, bowiem MSP deklarują, że kluczem do wygrywania konkurencji na rynku dalej będzie jakość produktów (42,8 proc. MSP).

Jednak dzisiaj tak polska gospodarka, jak i przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim firmy mikro, małe i średnie, stoją przed wyzwaniami wynikającymi nie tylko z nadchodzącej drugiej fali osłabienia gospodarczego w Europie i na świecie, a tym samym rodzącymi konieczność budowania umiejętności zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwach. Przed nimi także wiele innych, m.in. rosnące znaczenie kapitału ludzkiego w procesie gospodarczym i konieczność profesjonalizacji tak zarządzania ludźmi, jak i ich kompetencjami. MSP doskonale to rozumiały. Pytane w badaniu PKPP Lewiatan o priorytety, o wybór między inwestycjami w rozwój zawodowy pracowników a akceptacją rotacji pracowników, wyraźnie i jednoznacznie wskazują na inwestycje w rozwój zawodowy pracowników. Takiego wyboru dokonuje 76,2 proc. MSP, i to niezależnie od wielkości (mikrofilmy – 76,4 proc, małe firmy – 75,5 proc., a średnie – 78,8 proc.). Wiąże się to silnie ze zmianą modelu biznesowego – z opartego na konkurowaniu ceną na oparty na konkurowaniu jakością. W takim modelu kluczem do sukcesu jest doświadczenie pracownika – i na tę właśnie cechę jako najbardziej poszukiwaną kompetencję wskazuje prawie 55 proc. MSP (niezależnie od wielkości). To także należy uznać za silną stronę MSP.

Jednak rynek pracy i regulacje z nim związane, w opinii MSP wyrażonej w badaniach PKPP Lewiatan, są jednymi z ważniejszych problemów, przed jakimi stoją firmy. Prawie 70 proc. MSP uważa, że wysokość pozapłacowych kosztów pracy jest poważną barierą w ich działalności. Pozycjonują one tę barierę na 3 miejscu wśród barier regulacyjnych (po wysokości podatku VAT i podatku od dochodów z działalności gospodarczej). Tymczasem prawdopodobnie od lutego 2012 r. siła negatywnego wpływu tego czynnika na działalność gospodarczą wzrośnie, bowiem rząd zdecydował o zwiększeniu wpływów do budżetu poprzez podniesienie składki rentowej płaconej przez przedsiębiorców z 4,5 proc. do 6,5 proc. Ma to dać budżetowi państwa wpływ w 2012 r. na poziomie 6-7 mld zł. Oznacza to, że o taką kwotę zwiększą się koszty przedsiębiorstw i zmniejszy się ich zysk (ew. pogłębi strata). To istotne zagrożenie dla działalności firm, szczególnie MSP.

Kolejnym wyzwaniem, przed którym stoją przedsiębiorstwa, to konieczność optymalizacji kosztów w wyniku - wydaje się, że trwałej - tendencji do wzrostu cen surowców, w tym wzrostu cen paliw, który dotyka każdego rodzaju działalności. Opierając budowanie przewagi konkurencyjnej na jakości produktów, pole manewru związane z ograniczaniem kosztów nie jest jednak duże. Oznacza to, że firmy będą musiały zaakceptować malejącą rentowność i zmniejszanie się zdolności do gromadzenia kapitału na rozwój. To kolejne zagrożenie dla ich rozwoju. Chyba, że zdecydowanie skoncentrują się na inwestycjach w innowacje. Innowacyjność dzisiaj to wyraźnie słaba strona polskich firm. Nawet firmy średnie i duże, i to te działające w przemyśle, które z definicji powinny charakteryzować się relatywnie dużą innowacyjnością, nie mają zbyt dużej skłonności do innowacji - w 2009 r. tylko 29,6 proc. firm przemysłowych 50+ poniosło jakiegokolwiek nakłady na innowacje [GUS]. Z badań MSP przeprowadzonych przez PKPP Lewiatan wynika, że w latach 2008-2010 52,6 proc. MSP wprowadziło chociaż jedną innowację do praktyki. I w większości były to firmy średnie. Dominowały innowacje produktowe (wprowadziło je 39,3 proc. MSP). Prawie 1/3 MSP wprowadziła także w latach 2008-2010 innowacje marketingowe. Zdecydowanie w najmniejszym stopniu inwestycje MSP koncentrowały się na innowacjach procesowych. MSP, które nie zainwestowały w innowacje w latach 2008-2010, zapytane o przyczyny braku zainteresowania innowacjami wskazywały na to, że działają w branży, która nie potrzebuje innowacji (40 proc.) oraz na skalę działalności - 37 proc. MSP tłumaczyła brak innowacji tym, że są za małą firmą. Jednocześnie tylko 6,7 proc. firm mówiło o ryzyku, z którym utożsamiają inwestowanie w innowacje. Badanie wyraźnie zatem pokazało, że MSP ciągle nie rozumieją czym są i czym mogą dla ich działalności być innowacje. Nie ma bowiem branży, w której innowacje nie byłyby potrzebne. Są one potrzebne także w firmach najmniejszych. Bez nich prawdziwa zmiana modelu biznesowego w polskich firmach sektora MSP nie odbędzie się. To najsłabsza strona polskiego małego i średniego biznesu. Natomiast optymizmem napawa opinia MSP dotycząca przydatności działań innowacyjnych w firmach - większość, bo 63,5 proc., MSP mówi, że takie działania byłyby ich firmom przydatne (niezależnie od tego, czy inwestowały już w innowacje, czy też nie). Jednak skonfrontowanie tych deklaracji z planami MSP dotyczącymi inwestycji w innowacje w latach 2011-2012 optymizm ten szybko gasi - zainwestowało lub zamierza inwestować w innowacje w tym okresie 55,6 proc. firm, tylko nieznacznie więcej niż w latach 2008-2010. I co ważne - o prawie 1/3 mniej firm inwestuje i planuje zainwestować w najbliższym okresie w innowacje procesowe, w tym w nowe technologie (20,7 proc. podczas, gdy w latach 2008-2010 było to 29,5 proc. MSP). Oznacza to, że nie ma szans na ograniczenie jednej z najpoważniejszych słabości MSP - niskiej skłonności do innowacji. Tym bardziej, że przedsiębiorstwa mikro, małe i średnie za jedne z najważniejszych czynników, które mogłyby zwiększyć ich innowacyjność wskazują uproszczenie dostępu do funduszy unijnych (dostępu w Polsce - 50 proc. MSP i dostępu bezpośrednio w UE - 47,7 proc. MSP). Tymczasem pieniądze unijne w tym okresie prognozowania (2007-2013) kończą się, więc większym problemem będzie ich brak niż skomplikowane procedury dostępu do nich.

Kolejną słabością MSP jest niski poziom otwartości na współpracę z zagranicą. Co prawda firmy małe i średnie (bez uwzględnienia firm mikro) to 87-88 proc. liczby wszystkich eksporterów, ale jednocześnie to tylko 30 proc. wszystkich firm małych i średnich [PARP]. Tymczasem wśród firm dużych eksporterzy stanowią prawie 62 proc. To także nie jest zbyt dużo, ale udział dużych przedsiębiorstw w wartości całego eksportu to 73,7 proc. Małe i średnie firmy sprzedały poza Polskę w 2010 r. równowartość 26,3 proc. całego eksportu. Stanowiło to prawie 113 mld zł, z czego ponad 3/4 przypadło

na firmy średnie, a prawie ¼ - na firmy małe. Z badania MSP wynika, że tylko dla 6,7 proc. MSP priorytetem biznesowym w najbliższych 2 latach będzie działanie w UE i na świecie. Jednak podejście do współpracy z zagranicą jest silnie zróżnicowane wewnątrz sektora – dla ponad 1/3 średnich firm działanie w UE i na świecie będzie priorytetem w najbliższych 2 latach. Będzie ono także priorytetem dla 12,4 proc. firm małych i jedynie dla 3,1 proc. firm mikro. Przyczyną tak niskiej skłonności do ekspansji za granicę jest, wg badanych MSP (56,6 proc.), możliwość sprzedaży wszystkiego, co zostanie wytworzone – na rynku polskim.

Największe zagrożenia dla przedsiębiorstw, w tym szczególnie dla firm z sektora MSP, tkwią w niejasnych, nieprzejrzystych, niedostosowanych do zmienionych warunków gospodarowania regulacjach prawnych, a także w procedurach administracyjnych i kosztach z nimi związanych oraz w trudnej współpracy przedsiębiorstw z instytucjami administracji publicznej. Z badania MSP [PKPP Lewiatan] wynika, że na 4 i 5 miejscu na liście największych zagrożeń dla działalności MSP i ich rozwoju znajdują się nieprzejrzyste, niejednoznaczne regulacje podatkowe – dotyczące podatku VAT oraz podatku dochodowego od działalności gospodarczej. Wysoki stopień niejednoznaczności tych regulacji generuje ryzyka, które przekładają się nawet w okresie dobrej koniunktury gospodarczej na problemy dla firm. MSP zwracają także uwagę na uciążliwość procedur administracyjnych i koszty z tym związane. Uproszczenie prawa podatkowego i zlikwidowanie wielu niepotrzebnych obowiązków administracyjnych zmniejszyłoby nie tylko ryzyko działalności MSP, ale także obniżyło koszty funkcjonowania firm, a także koszty funkcjonowania instytucji administracji publicznej.

Przed przedsiębiorstwami zatem dużo pracy – przede wszystkim poszukiwanie ścieżek do wzrostu innowacyjności i otwartości.

Dużo pracy także przed rządem, Sejmem i administracją publiczną. Przede wszystkim jednak potrzebna jest wola polityczna do zmian, które poprawią warunki funkcjonowania przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim firm mikro, małych i średnich. Mamy nadzieję, że badania, które PKPP Lewiatan przeprowadził i ich wyniki, które są sumą „zbiorowej mądrości” MSP, zainspirują rząd do działania na rzecz takiej poprawy.

Małgorzata Starczewska-Krzysztozek

Główna Ekonomistka PKPP Lewiatan
Dyrektor Departamentu Badań i Analiz

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Lewiatan

Polskiej Konfederacji
Pracodawców Prywatnych Lewiatan

Konferencja

Sejmowej Komisji
Skarbu Państwa

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA - MOCNE I SŁABE STRONY, SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJOWE.

Prezentacja wyników badania przygotowanego przez PKPP Lewiatan w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
Realizacja wywiadów – CBOS.
Badanie przeprowadzone w okresie 15 czerwca-19 sierpnia 2011r. na losowej próbie 1501 MSP.

Warszawa, Sejm, 20 grudnia 2011

Małgorzata Starczewska-Krzysztozek

mkrzysztozek@pkpplewiatan.pl

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

głos**biznesu**

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA'2011 (1)

MOCNE STRONY

- ❑ Relatywnie dużo MSP myśli o rozwoju – ich celem jest wzrost udziału w rynku, wzrost wartości rynkowej, wzrost sprzedaży. W grupie średnich firm to ponad 60%.
- ❑ Jakość produktów jest kluczowym czynnikiem sukcesu firm, niezależnie od ich wielkości. Cena przestała być czynnikiem na którym MSP budują swoją pozycję konkurencyjną.
- ❑ Wysoka samoocena MSP dot. zdolności konkurowania na rynkach UE ceną, jakością, nowatorstwem oraz promocją i dystrybucją.
- ❑ Prawie 2/3 MSP, niezależnie od wielkości, uważa inwestycje w innowacje za przydatne dla rozwoju.
- ❑ Firmy średnie, działając w dużej mierze na rozwijających się rynkach oraz mając relatywnie dużą skłonność do innowacji, mają znacznie większy potencjał rozwojowy niż firmy mniejsze.

SŁABE STRONY

- ❑ Ponad 40% mikrofirm nastawionych jest na przetrwanie, a 1/8 traktuje działalność gospodarczą po prostu jako miejsce pracy.
- ❑ Prawie 60% MSP działających na rynkach kurczących się nastawia się tylko na przetrwanie, nie myśli o zmianie profilu działalności.
- ❑ Relatywnie niska skłonność mikro- i małych firm do innowacji, szczególnie do innowacji procesowych.
- ❑ Skłonność MSP do innowacji budowana w oparciu o dostęp do funduszy unijnych.
- ❑ Brak zrozumienia znaczenia innowacji w działalności przedsiębiorstw, które nie inwestują w innowacje (*działalność w branży, która nie potrzebuje innowacji*).

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 3

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA'2011 (2)

MOCNE STRONY

- ❑ Firmy przemysłowe i z sektora informacja i komunikacja mają największy potencjał rozwojowy.
- ❑ Ok. 50% MSP to typ innowatorów.
- ❑ MSP, niezależnie od wielkości, skoncentrowane są na inwestowaniu w rozwój pracowników. Bardzo mała jest akceptacja dla rotacji pracowników.
- ❑ MSP bazują na doświadczeniu i samodzielności pracowników w swojej działalności (*zagrożeniem z tego płynącym jest mniejsze zainteresowanie zatrudnianiem ludzi młodych*).
- ❑ Niski poziom skłonności do korzystania z zewnętrznego finansowania (*w dobie osłabienia gospodarczego*).

SŁABE STRONY

- ❑ Ponad 50% MSP to typ firm zagrożonych lub stojących na rozdrożu.
- ❑ Niska skłonność do otwarcia się na współpracę z zagranicą, w efekcie brak efektywnego wykorzystywania potencjału Wspólnego Rynku.
- ❑ Nieefektywne gospodarowanie czasem pracy, także w efekcie dużych obciążeń związanych z koniecznością dopełniania różnych formalności administracyjnych.

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 4

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU

- ☐ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ☐ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ☐ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ☐ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?

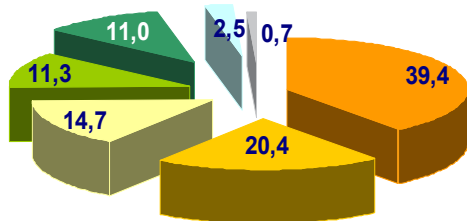
- REGULACJE PODATKOWE
- REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
- REGULACJE BRANŻOWE
- ☐ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- ☐ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- ☐ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

Ponad 1/3 MSP myśli o rozwoju – wzroście udziału w rynku, wzroście wartości firmy i wzroście sprzedaży. Dla dużej części MSP (40%) najważniejsze jest przetrwanie.

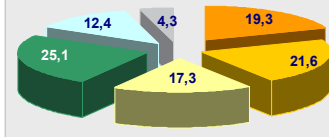
Natomiast dla relatywnie niewielkiego odsetka MSP (11,3%) celem działania jest zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie.

Cel strategiczny firmy
(% MSP)

- Utrzymanie się na rynku
- Wzrost sprzedaży
- Wzrost zysku
- Zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie
- Wzrost udziału w rynku
- Wzrost wartości rynkowej przedsiębiorstwa
- Inny

Cel strategiczny firmy
(% DUŻYCH FIRM /250+)

Źródło: M. Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan oraz „Monitoring kondycji sektora dużych przedsiębiorstw 2010”, PKPP Lewiatan i Deloitte

© 2011 PKPP Lewiatan 6

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI PARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbiznesu

Ale ... czym większa firma, tym silniej nastawiona na rozwój: (1) na wzrost udziału w rynku oraz na (2) wzrost wartości firmy w długim okresie. Firmy średnie są bardziej podobne w określaniu swoich strategicznych celów do firm dużych niż mikro- i małych.

Cel strategiczny firmy (% MSP)

Utrzymanie się na rynku	39,4
Wzrost sprzedaży	20,4
Wzrost zysku	14,7
Zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie	11,3
Wzrost udziału w rynku	11,0
Wzrost wartości rynkowej przedsiębiorstwa	2,5
Inny	0,7

Cel strategiczny firmy (% MIKRO FIRM /2-9 zatrudnionych/)

Utrzymanie się na rynku	40,4
Wzrost sprzedaży	19,9
Wzrost zysku	14,7
Zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie	12,2
Wzrost udziału w rynku	9,9
Wzrost wartości rynkowej przedsiębiorstwa	2,2
Inny	0,7

Cel strategiczny firmy (% MAŁYCH FIRM /10-49 zatrudnionych/)

Utrzymanie się na rynku	34,1
Wzrost sprzedaży	24,4
Wzrost zysku	17,7
Zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie	12,8
Wzrost udziału w rynku	6,4
Wzrost wartości rynkowej przedsiębiorstwa	4,1
Inny	0,5

Cel strategiczny firmy (% ŚREDNICH FIRM /50-249 zatrudnionych/)

Utrzymanie się na rynku	29,6
Wzrost sprzedaży	22,4
Wzrost zysku	25,1
Zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie	12,4
Wzrost udziału w rynku	19,3
Wzrost wartości rynkowej przedsiębiorstwa	9,1
Inny	1,1

xx,x - dane dla dużych firm (250+)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan © 2011 PKPP Lewiatan 7

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI PARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbiznesu

Najmniejsze firmy działają w relatywnie dużym stopniu na schyłkowych rynkach. Średnie rozwijają się w największym stopniu na stale rosnących rynkach.

Możliwości wzrostu branży, w której działa firma (% MSP)

Duże, rynek stale rośnie	33,1
Branża osiągnęła pułap możliwości wzrostu, rynek jest ustabilizowany, popyt na nim nie rośnie	32,2
Rynek zmniejsza się i jest to trwała, nieodwracalna tendencja	24,1
Trudno powiedzieć	10,6

Możliwości wzrostu branży (% MIKRO FIRM)

Duże, rynek stale rośnie	32,3
Branża osiągnęła pułap możliwości wzrostu, rynek jest ustabilizowany, popyt na nim nie rośnie	30,7
Rynek zmniejsza się i jest to trwała, nieodwracalna tendencja	26,0
Trudno powiedzieć	10,9

Możliwości wzrostu branży (% MAŁYCH FIRM)

Duże, rynek stale rośnie	37,6
Branża osiągnęła pułap możliwości wzrostu, rynek jest ustabilizowany, popyt na nim nie rośnie	42,2
Rynek zmniejsza się i jest to trwała, nieodwracalna tendencja	11,3
Trudno powiedzieć	8,9

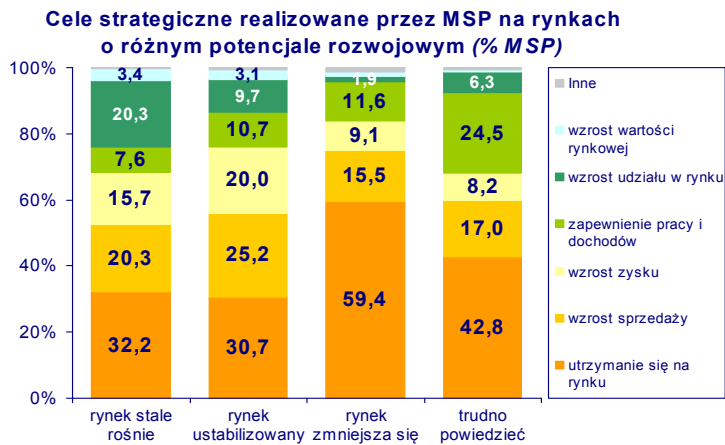
Możliwości wzrostu branży (% ŚREDNICH FIRM)

Duże, rynek stale rośnie	46,7
Branża osiągnęła pułap możliwości wzrostu, rynek jest ustabilizowany, popyt na nim nie rośnie	38,9
Rynek zmniejsza się i jest to trwała, nieodwracalna tendencja	7,6
Trudno powiedzieć	6,8

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan © 2011 PKPP Lewiatan 8

Na rosnących rynkach relatywnie dużo MSP koncentruje się na wzroście udziału w rynku. Na rynkach kurczących się większość MSP koncentruje się na przetrwaniu. Wśród MSP, dla których celem jest zapewnienie pracy i dochodów właścicielowi i jego rodzinie brak jest wiedzy (zainteresowania?) o potencjale rynku.

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

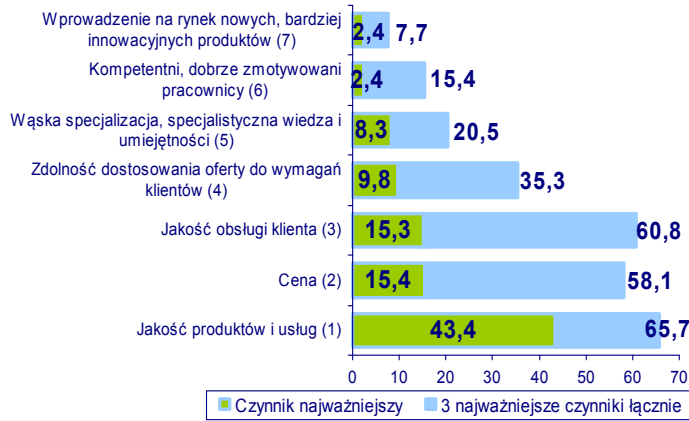
SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

Jakość produktów i usług jest dzisiaj, wg MSP, kluczowym czynnikiem sukcesu. I to niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa.

Czynniki budujące dzisiaj pozycję konkurencyjną MSP na rynku (% MSP)

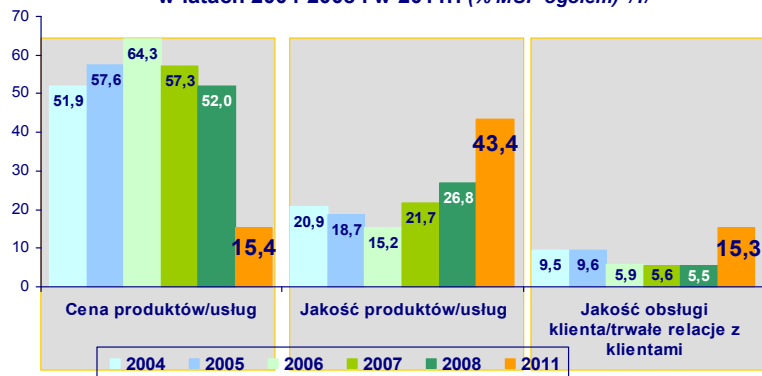

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 11

W ostatnich latach waga poszczególnych czynników, na których MSP budują swoją pozycję konkurencyjną na rynku, istotnie się zmieniła. To zmiana „filozofii” prowadzenia biznesu!

Czynniki decydujące o konkurencyjności MSP w latach 2004-2008 i w 2011r. (% MSP ogółem) /1/

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan oraz „Monitoring kondycji MSP 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan

12

Lewiatan

Mimo prognoz osłabienia koniunktury gospodarczej – nie nastąpi istotna zmiana sposobu budowania pozycji konkurencyjnej MSP na rynku. Aczkolwiek znaczenie ceny nieznacznie wzrośnie w ciągu najbliższych 2-3 lat.

Czynniki, które będą budować pozycję konkurencyjną firmy na rynku w ciągu najbliższych 2-3 lat - czynnik najważniejszy (% MSP)

Czynnik	Dzisiaj	W ciągu najbliższych 2-3 lat
Jakość produktów i usług (1)	43,4	42,8
Cena (2)	15,4	16,4
Jakość obsługi klienta (3)	15,3	11,7
Zdolność dostosowania oferty do wymagań klientów (4)	9,8	11,8
Wąska specjalizacja, specjalistyczna wiedza i umiejętności (5)	8,3	7,2
Kompetentni, dobrze zmotywowani pracownicy (6)	2,4	2,0
Wprowadzenie na rynek nowych, bardziej innowacyjnych produktów (7)	2,4	2,3

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 13

Lewiatan

AGENDA

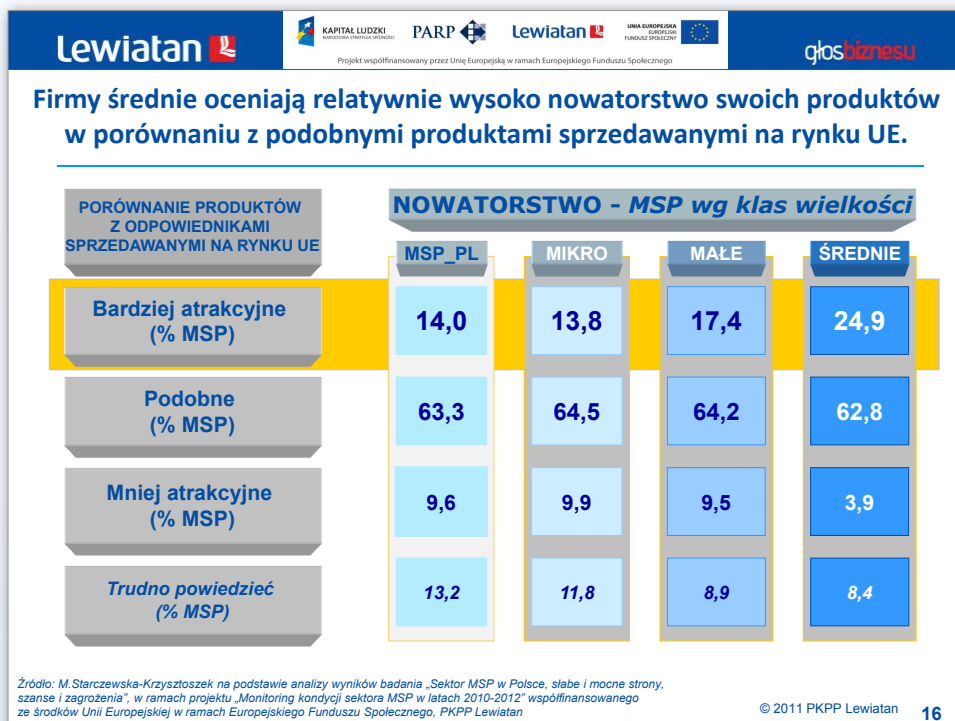
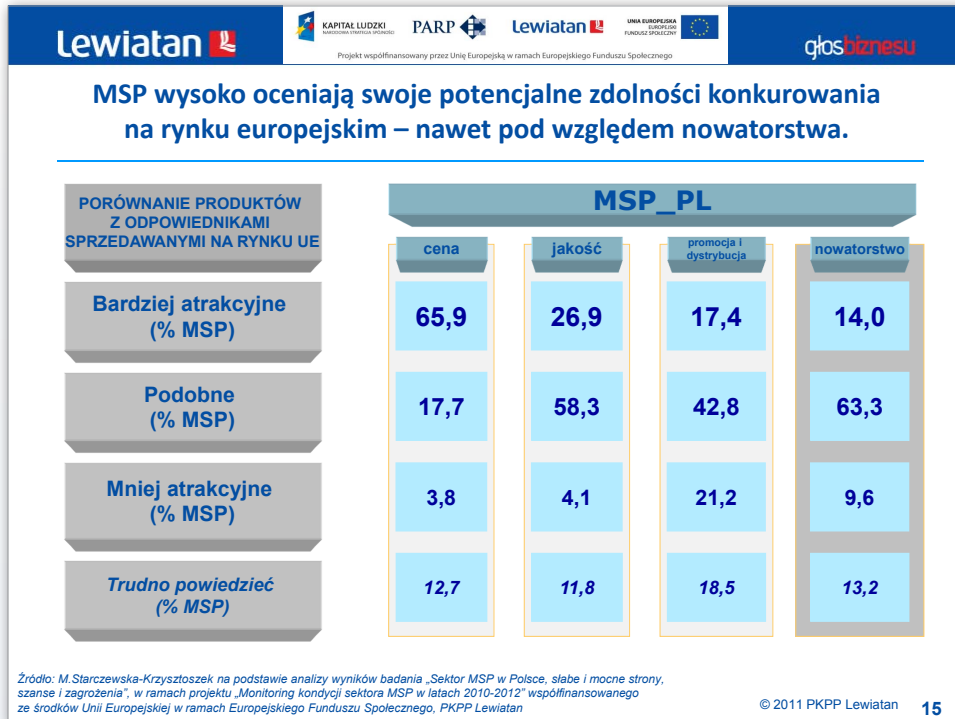
MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- ☐ CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- ☐ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ☐ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ☐ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ☐ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- ☐ REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- ☐ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- ☐ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- ☐ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

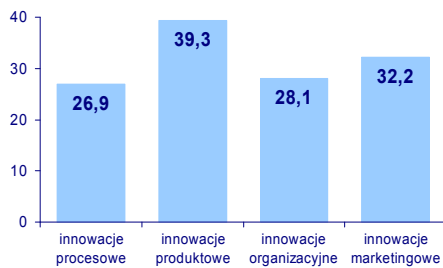
© 2011 PKPP Lewiatan

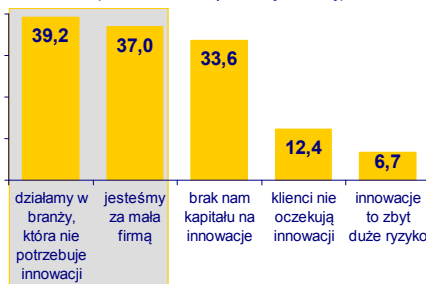

52,6% MSP deklaruje, że w latach 2008-2010 wprowadziło chociaż jedną innowację do praktyki. Ryzyko i brak popytu nie są istotnymi przyczynami braku innowacyjności MSP. Jest nią brak zrozumienia istoty innowacji przez część MSP.

Odsetek firm, które w latach 2008-2010 wdrożyły do praktyki innowacje (% MSP)

Przyczyny braku zainteresowania innowacjami (% MSP, które nie wprowadziły innowacji)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Większość średnich firm wdrożyła w latach 2008-2010 przynajmniej jedną innowację do praktyki. Natomiast mikrofirmy są mniej skłonne do innowacji, a jeżeli inwestują w innowacje, to w większym stopniu koncentrują się na wdrażaniu innowacji produktowych i marketingowych niż procesowych, a szczególnie - organizacyjnych.

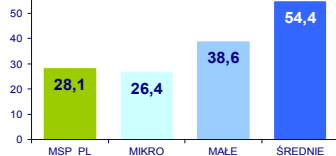
Odsetek MSP, które w latach 2008-2010 wdrożyły do praktyki INNOWACJE PROCESOWE w podziale na klasy wielkości (%)

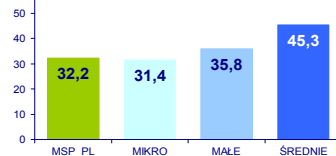
Odsetek MSP, które w latach 2008-2010 wdrożyły do praktyki INNOWACJE PRODUKTOWE w podziale na klasy wielkości (%)

Odsetek MSP, które w latach 2008-2010 wdrożyły do praktyki INNOWACJE ORGANIZACYJNE w podziale na klasy wielkości (%)

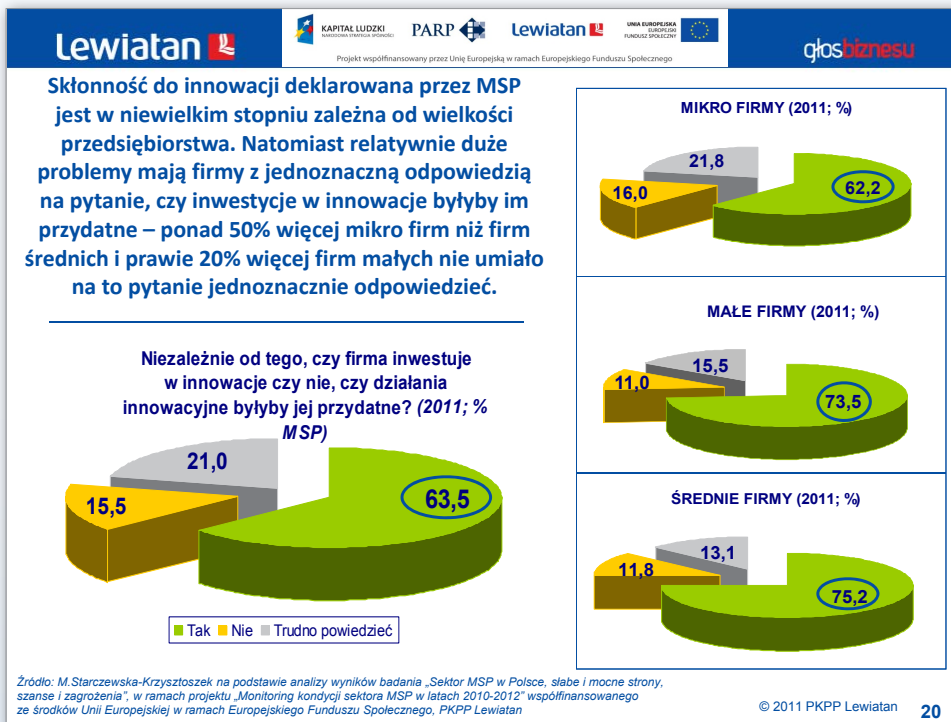
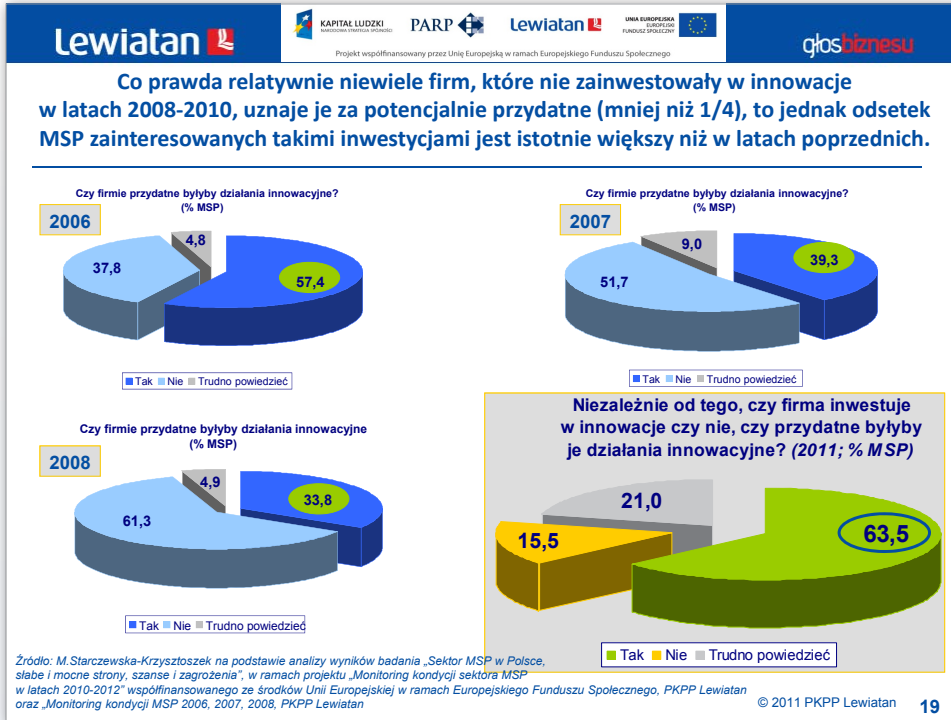

Odsetek MSP, które w latach 2008-2010 wdrożyły do praktyki INNOWACJE MARKETINGOWE w podziale na klasy wielkości (%)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

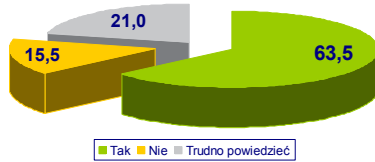

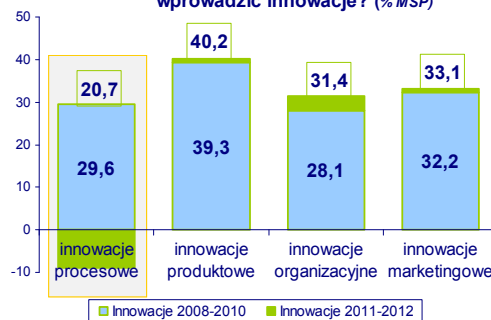

W latach 2011-2012 inwestować w innowacje zamierza 55,6% firm – tylko nieznacznie więcej niż w latach 2008-2010. Struktura innowacji będzie podobna do tej z trzech ostatnich lat. Jedynie skłonnych do wdrożenia innowacji procesowych będzie prawie o 1/3 mniej.

Niezależnie od tego, czy firma inwestuje w innowacje, czy działania innowacyjne byłyby jej przydatne? (2011; % MSP)

Czy w latach 2011-2012 Pana(i) firma ma zamiar wprowadzić innowacje? (% MSP)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Kluczem do zwiększenia innowacyjności – tak firm innowacyjnych, jak i nie inwestujących w innowacje jest, wg MSP (poza popytem) uproszczenie dostępu do finansowania. Niebawem ważną rolę będzie także odegrała presja rynkowa – ze strony innych, bardziej innowacyjnych firm. To oznacza, że im więcej będzie firm innowacyjnych, tym większa będzie presja na nie-innowatorów!

Czynniki, które zwiększyłyby innowacyjność firmy - czynnik kluczowy i o dużym znaczeniu (% MSP) (i)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

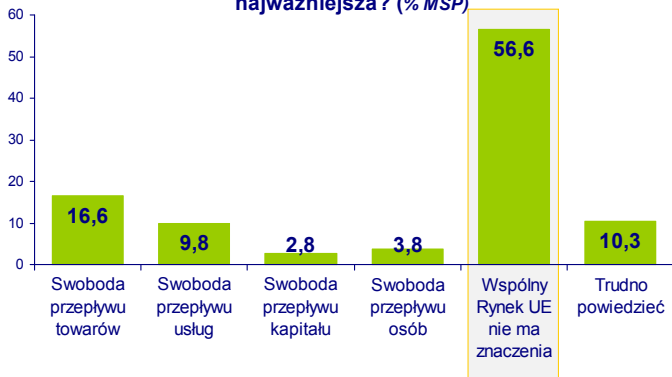
© 2011 PKPP Lewiatan

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dużą część MSP nie docenia znaczenia Wspólnego Rynku dla rozwoju działalności gospodarczej.

Jakie znaczenie dla działalności Pan(i) firmy ma Wspólny Rynek UE? Która ze swobód jest najważniejsza? (% MSP)

Swoboda / Znaczenie	% MSP
Swoboda przepływu towarów	16,6
Swoboda przepływu usług	9,8
Swoboda przepływu kapitału	2,8
Swoboda przepływu osób	3,8
Wspólny Rynek UE nie ma znaczenia	56,6
Trudno powiedzieć	10,3

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 24

82% MSP, dla których WR ma lub może mieć znaczenie, widzi zagrożenia wynikające dla ich działalności ze Wspólnego Rynku – przede wszystkim wzrost konkurencji, ale także wzrost kosztów pracy.

Jakie są lub mogą być zagrożenia dla firmy wynikające ze Wspólnego Rynku?

(% MSP, dla których Wspólny Rynek ma lub może mieć znaczenie)

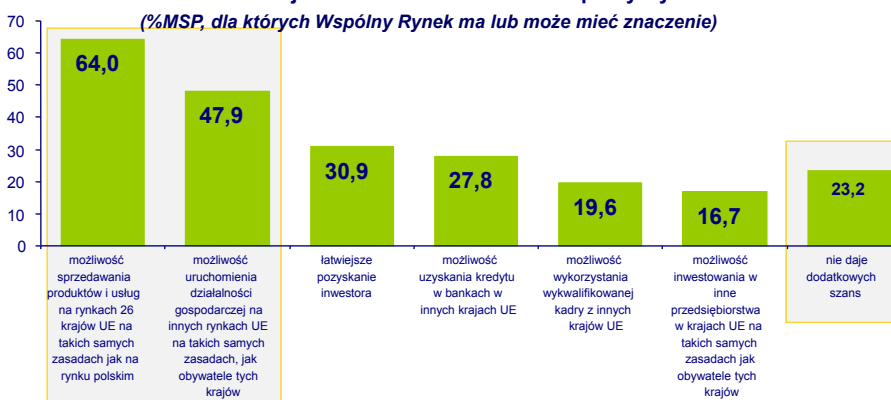

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

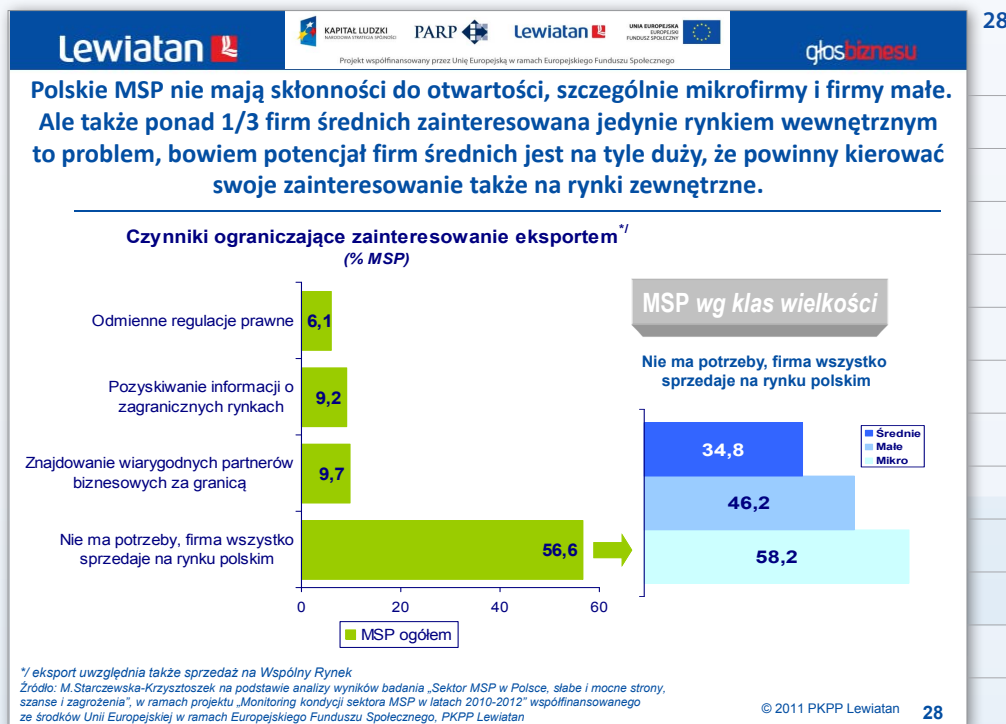
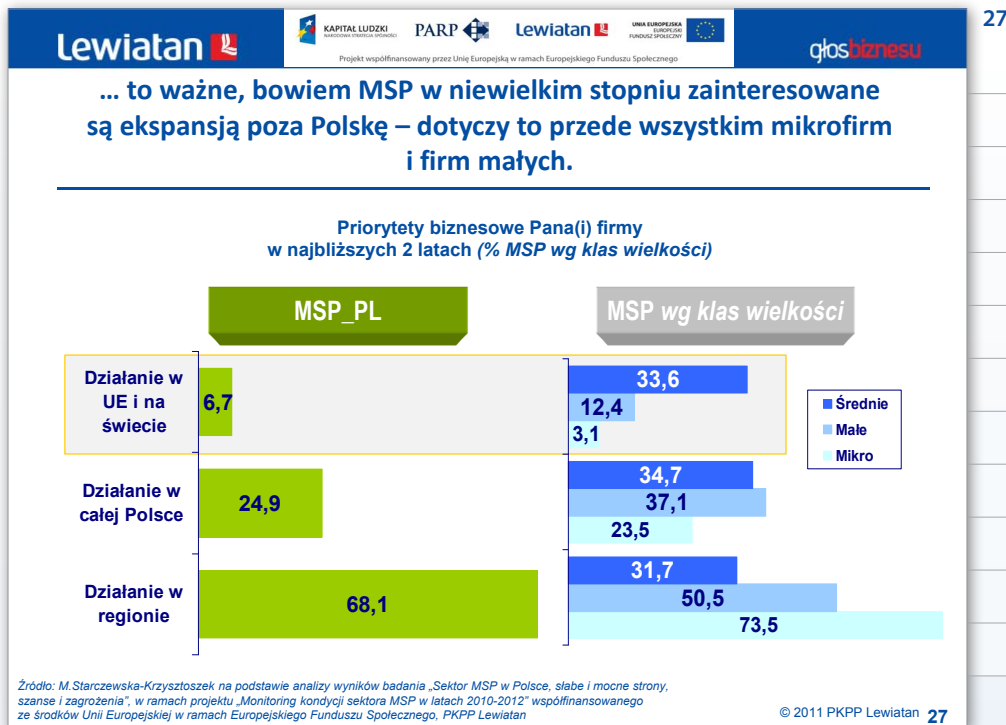
... ale też prawie 77% MSP, dla których WR ma lub może mieć znaczenie, widzi szanse dla ich działalności tkwiące we Wspólnym Rynku. Przede wszystkim w możliwości sprzedaży produktów i usług. Ale także w możliwości uruchomienia działalności gospodarczej na rynkach UE.

Jakie szanse daje lub może dawać firmie Wspólny Rynek?

(%MSP, dla których Wspólny Rynek ma lub może mieć znaczenie)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MSP anno domini 2011 - typologia

TYP MSP	CECHY (wg oczekiwań 2011)
ZAGROŻONY	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Oczekują spadku przychodów ze sprzedaży, spadku zysków i udziałów w rynku ☐ Nie inwestują ☐ Nie wypuszczają na rynek nowych produktów ☐ Z reguły nie korzystają z kredytów bankowych, ani z leasingu ☐ Przewidują spadek zatrudnienia w swoich firmach
NA ROZDROŻU	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Oczekują spadku przychodów ze sprzedaży, spadku zysków i udziałów w rynku ☐ Inwestowali w majątek trwały (odtworzący i unowocześniający), ale w 2011r. planują spadek tych inwestycji ☐ Nie panują wypuszczenia na rynek nowych produktów ☐ Korzystali z kredytów bankowych, ale zakładają, że ich zadłużenie w bankach spadnie ☐ Przewidują spadek zatrudnienia w swoich firmach
STABILNY INNOWATOR	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Przewidują wzrost przychodów ze sprzedaży, wzrost zysków i udziałów w rynku ☐ Przewidują niewielki wzrost inwestycji w majątek trwały ☐ Planują niewielki wzrost nowej oferty produktowej ☐ Zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie
DYNAMICZNY INNOWATOR	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Oczekują wzrostu przychodów ze sprzedaży, wzrostu zysków i udziałów w rynku ☐ Inwestują w B+R, w zakup nowych technologii, licencji i oczekują lekkiego wzrostu tych inwestycji ☐ Inwestycje w majątek trwały lekko wzrosną ☐ Planują wypuszczenie na rynek nowych produktów (wzrost) ☐ Zatrudnienia w ich firmach lekko wzrosną

Źródło: J. Kalka (CBOS), M. Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 30

Lewiatan		KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	PARP	Lewiatan	UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY	głos biznesu
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego						
TYP MSP (wg oczekiwań'2011)		MSP_PL	MIKRO	MAŁE	ŚREDNIE	
Typy MSP wg klas wielkości (% MSP)	ZAGROŻONY	27,9	30,4	11,4	2,9	
	NA ROZDROŻU	22,8	21,7	30,4	20,2	
	STABILNY INNOWATOR	30,4	31,5	24,2	16,0	
	DYNAMICZNY INNOWATOR	18,9	16,3	34,0	61,2	

Źródło: J. Kalka (CBOS), M. Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 31

31

Lewiatan		KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	PARP	Lewiatan	UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY	głos biznesu
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego						

Oslabienia gospodarczego nie boją się MSP inwestujące w innowacje!

- Firm zagrożonych i na rozdrożu oraz innowatorów – stabilnych i dynamicznych - jest w polskim sektorze MSP po ok. 50%.
- Jednak więcej jest firm zagrożonych niż na rozdrożu.
- Zdecydowanie więcej jest stabilnych innowatorów niż innowatorów dynamicznych.
- Istnieje silny związek między wielkością firmy a zagrożeniem dla jej rozwoju – im większa firma, tym to zagrożenie jest mniejsze.
- Odwrotny, ale także silny związek istnieje między wielkością firmy a zdecydowaną skłonnością do innowacji i wynikającym z tego potencjałem rozwojowym – czym firma większa, tym większa skłonność do dynamizacji działań na rzecz innowacji.

Źródło: M. Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 32

32

WNIOSKI

- MSP „odrobiły” dość dobrze lekcje w czasie osłabienia gospodarczego, szczególnie średnie firmy:
  - są bardziej otwarte na działanie w długim okresie,
  - nastawione na rozwój,
  - skoncentrowane na budowaniu przewag konkurencyjnych w oparciu o jakość a nie o cenę,
  - uwzględniające w coraz większym stopniu konieczność inwestowania w innowacje.
- Jest jednak jeszcze bardzo dużo do zrobienia, szczególnie w rozumieniu i podejściu do innowacji, a także w budowaniu większej otwartości!

Czy instytucje

- rząd, politycy, administracja –
także odrobiły (w opinii MSP) lekcje?

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 33

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA'2011 (1)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Relatywnie niewielkie problemy wynikające z regulacji dot. czasu trwania urlopu macierzyńskiego, czy okresu ochrony pracowników w wieku przedemerytalnym. ❑ Relatywnie wysoka ocena działań administracji lokalnej na rzecz rozwoju MSP i przedsiębiorczości (przy niskiej ocenie rządu). ❑ Relatywnie dobra ocena współpracy MSP z lokalnymi urzędnikami. ❑ Relatywnie dobra ocena banków i dostępu do kredytów oraz do usług leasingowych. ❑ Współpraca z partnerami biznesowymi silnym wsparciem dla rozwoju MSP. ❑ Mimo braku wiedzy na temat działań KE na rzecz MSP, silna akceptacja dla większości z nich (po ich przedstawieniu przez ankietera). 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Bariery podatkowe – tak wysokość obciążeń, jak i nieprzejrzyste prawo podatkowe. ❑ Regulacje dotyczące zatrudnienia – przede wszystkim zbyt wysokie pozapłacowe koszty pracy, wysokość wynagrodzenia minimalnego oraz elastyczność czasu i godzin wykonywania pracy ❑ Regulacje branżowe tworzą dla wielu MSP poważne ryzyka. ❑ Coraz większy negatywny wpływ na MSP regulacji związanych z ochroną środowiska. ❑ Mikro- małe firmy pokazują duży brak zaufania do systemu prawnego i sądów. Może to sprzyjać „ucieczkom” do szarej strefy. ❑ MSP uznają procedury administracyjne i koszty z nimi związane za jedną z poważniejszych barier w ich działalności. ❑ MSP uznają inflację za jedno z poważniejszych utrudnień ich działalności – większe niż wysokość stóp % czy kurs walutowy.

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 35

35

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA'2011 (2)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Relatywnie dobre oceny współpracy z ZUS i Urzędami Skarbowymi, ale silnie zróżnicowane regionalnie. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ System egzekwowania należności od kontrahentów. ❑ Duża skala szarej strefy negatywnie wpływająca na możliwości rozwojowe MSP. ❑ Poziom infrastruktury drogowej jedną z poważniejszych barier rozwojowych MSP. ❑ Jeśli środki unijne jako finansowanie różnych przedsięwzięć MSP, to przede wszystkim w postaci dotacji. ❑ Jeśli środki unijne jako finansowanie różnych przedsięwzięć – to na inwestycje MSP, a nie na inwestycje infrastrukturalne realizowane przez samorządy.

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 36

36

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- ❑ CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- ❑ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ❑ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ❑ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ❑ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

❑ REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?

▪ REGULACJE PODATKOWE

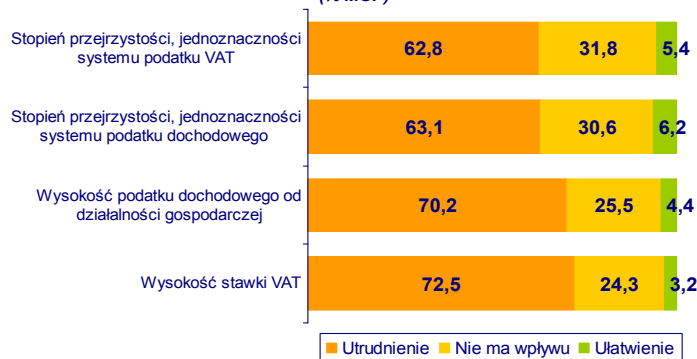
- REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
- REGULACJE BRANŻOWE

- ❑ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- ❑ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- ❑ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

Regulacje podatkowe stanowią dla MSP największą barierę rozwojową. Wysokość stawki VAT, zapewne po jej podwyższeniu od 1 stycznia 2011, stała się najbardziej uciążliwą barierą w grupie barier podatkowych.

Ocena wpływu REGULACJI PODATKOWYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 38

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- ❑ CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- ❑ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ❑ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ❑ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ❑ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

❑ REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?

- REGULACJE PODATKOWE

- REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA

- REGULACJE BRANŻOWE

- ❑ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ

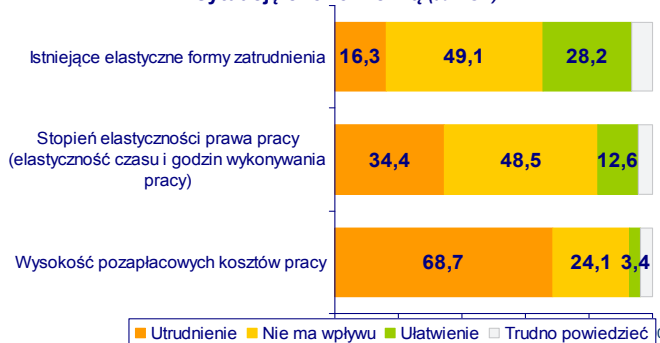
- ❑ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU

- ❑ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

Wysokość pozapłacowych kosztów pracy jest wskazywana przez MSP jako trzecia najpoważniejsza bariera w ich rozwoju. Przed obniżeniem składki rentowej (2007 i 2008 r.) jej wysokość była uznawana przez MSP za najpoważniejszą barierę. W 2012 r. składka rentowa wróci do poziomu 6,5%, co zapewne będzie miało negatywny wpływ na ocenę uciążliwości tego czynnika dla działalności gospodarczej.

Ocena wpływu REGULACJI DOTYCZĄCYCH ZATRUDNIENIA na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP)

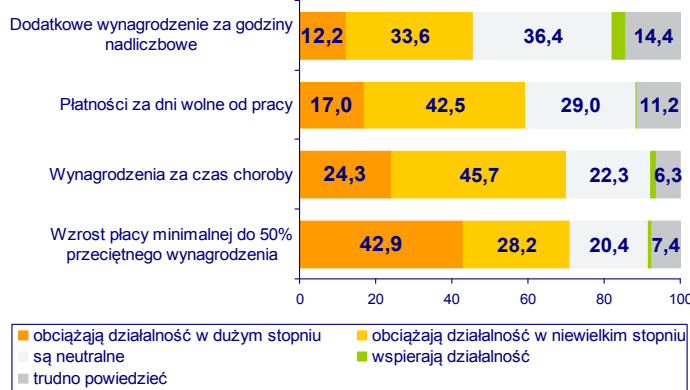
Źródło: M. Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 40

MSP uznają możliwość podniesienia minimalnego wynagrodzenia do poziomu 50% płacy przeciętnej, za rozwiązanie które może obciążyć ich działalność – dla 43% firm taki poziom płacy minimalnej będzie trudny do udźwignięcia.

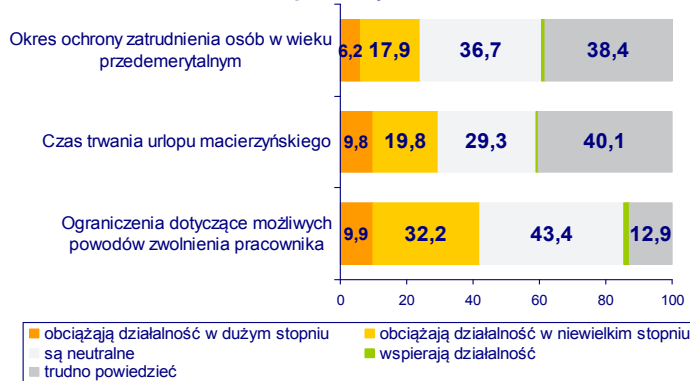
Wpływ REGULACJI PRAWNYCH dot. ZATRUDNIENIA na działalność przedsiębiorstw (% MSP) (i)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Także regulacje dotyczące „przywilejów” pracowniczych stanowią dla MSP mniejszą uciążliwość niż wysokość płacy minimalnej.

Wpływ REGULACJI PRAWNYCH dot. ZATRUDNIENIA na działalność przedsiębiorstw (% MSP) (iii)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

43

Tyle samo MSP uważa, że prawo pracy nie daje zbyt dużych szans pracodawcom, chroni bowiem przede wszystkim interesy pracowników, ile widzi możliwość ochrony interesów pracodawców w oparciu o istniejące regulacje. Opinie te nie są zależne od wielkości przedsiębiorstwa.

Czy polskie prawo pracy dostatecznie chroni interesy pracodawców w relacjach z pracownikami? (% MSP wg klas wielkości)

Klasa	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć
Średnie	15,0	29,0	4,7	42,2	9,1
Małe	14,3	31,4	5,6	39,0	9,8
Mikro	15,8	28,1	5,2	33,9	17,0
MSP_PL	15,6	28,4	5,2	34,7	16,1

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan **43**

Lewiatan

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

44

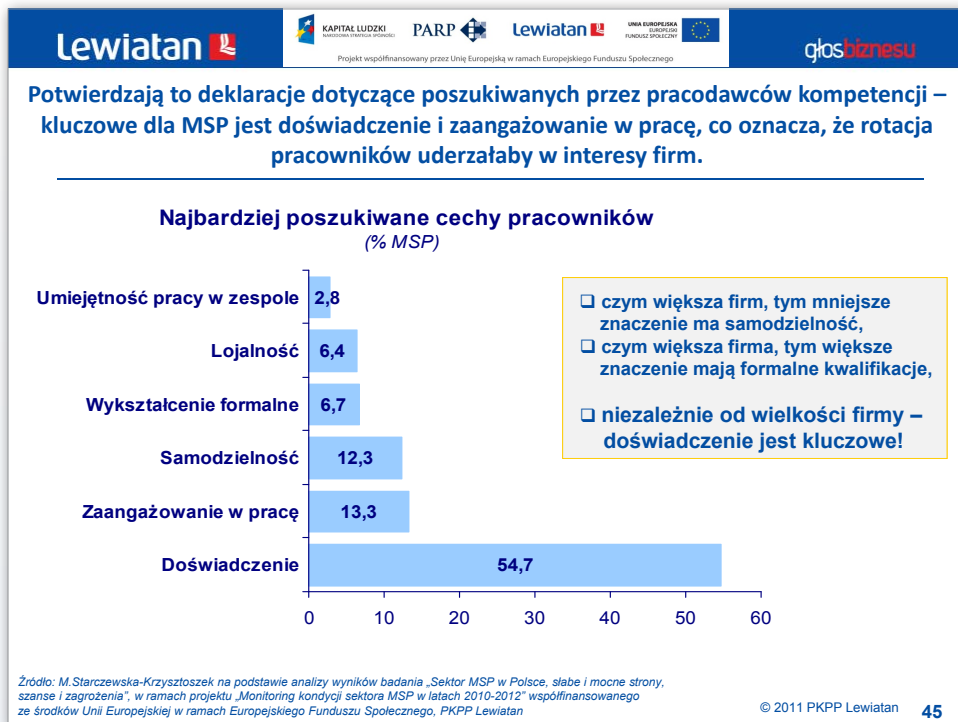
Regulacje dot. zatrudnienia są w opinii MSP dość poważnym obciążeniem dla ich działalności i generalnie chronią interesy pracowników. Nie oznacza to jednak, że firmy nie doceniają kapitału ludzkiego. Wręcz przeciwnie – priorytetem jest dla nich inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników, a nie rotacja kadr. I to niezależnie od wielkości firmy.

Priorytety biznesowe firmy w najbliższych 2 latach? (% MSP wg klas wielkości)

Klasa	Inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników czy	Akceptacja rotacji pracowników
MSP_PL	76,2	23,5
Średnie	78,8	21,2
Małe	75,5	24,5
Mikro	76,4	23,6

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan **44**

45

Lewiatan **głos biznesu**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- ❑ CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- ❑ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ❑ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ❑ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ❑ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- ❑ **REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?**
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- ❑ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- ❑ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- ❑ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

© 2011 PKPP Lewiatan

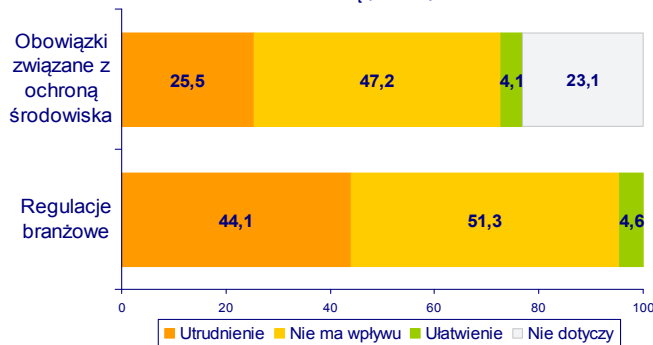
46

**Regulacje branżowe są istotnym obciążeniem dla rozwoju MSP.
W coraz większym zakresie takim obciążeniem stają się też obowiązki
nakładane na firmy przez regulacje dotyczące ochrony środowiska.**

Ocena wpływu REGULACJI BRANŻOWYCH I
ŚRODOWISKOWYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację
ekonomiczną (% MSP)

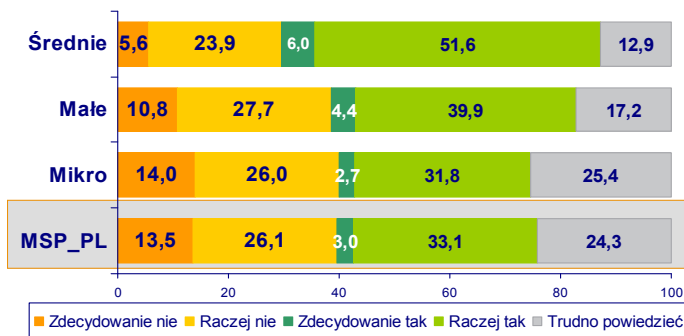

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 47

**Mikro i małe firmy mają mniejsze zaufanie do systemu prawnego niż firmy
średnie. Jednak także prawie 30% firm średnich uważa, że system prawny, sądy
nie pozwolą na skuteczne wyegzekwowanie zapisów wynikających z umowy.**

Czy w przypadku sporów z innymi przedsiębiorcami
system prawny w Polsce zapewni możliwość
wyegzekwowania zapisów wynikających z umowy?
(% MSP wg klas wielkości)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 48

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI P ARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbизнесu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

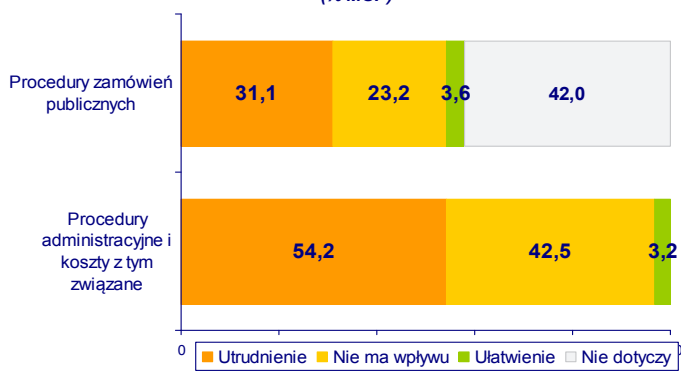
© 2011 PKPP Lewiatan

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI P ARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbизнесu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Poważną barierą dla MSP są procedury administracyjne i koszty z nimi związane. W coraz większym stopniu także procedury związane z zamówieniami publicznymi.

Ocena wpływu BARIER ADMINISTRACYJNYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP)

Procedura	Utrudnienie (%)	Nie ma wpływu (%)	Ułatwienie (%)	Nie dotyczy (%)
Procedury zamówień publicznych	31,1	23,2	3,6	42,0
Procedury administracyjne i koszty z tym związane	54,2	42,5	3,2	0

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 50

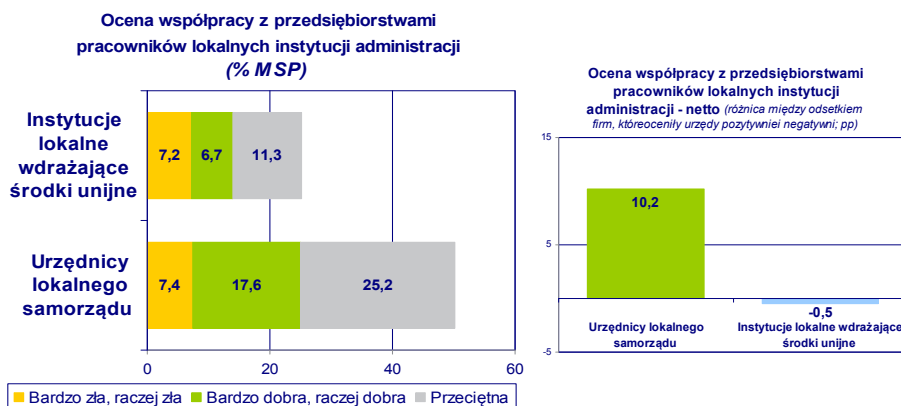
Zapewne z powodu utrudnień związanych z regulacjami MSP zdecydowanie gorsze oceny wystawiają rządowi niż administracji lokalnej !

OCENA DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU MSP I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	MSP_PL			
	WSPIERAJĄ	UTRUDNIAJĄ	SĄ NEUTRALNE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
Władze gminy	25,0	14,1	46,1	14,7
Władze powiatu	20,6	11,7	48,0	19,7
Władze województwa	13,4	9,6	48,5	28,7
Rząd	10,7	34,0	30,1	25,1
KE	10,4	10,2	31,0	48,4

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 51

Ocena współpracy MSP z urzędnikami lokalnego samorządu, bezpośrednia współpraca, oceniana jest netto całkiem dobrze. Gorzej oceniana jest przez MSP bezpośrednia współpraca z instytucjami wdrażającymi środki unijne.

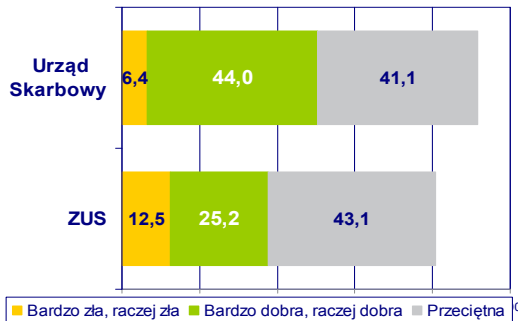
Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 52

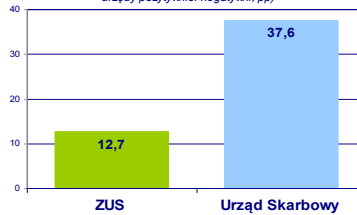

I ZUS i Urzędy Skarbowe oceniane są relatywnie dobrze. Jednak istnieją bardzo silne regionalne różnicowania – np. w zachodniopomorskiem 1/3 MSP ocenia współpracę z ZUS jako złą. Natomiast w świętokrzyskiem tylko 3% MSP ocenia ją jako złą.

Ocena współpracy z przedsiębiorstwami pracowników ZUS i Urzędów Skarbowych (% MSP)

Ocena współpracy z przedsiębiorstwami pracowników ZUS i Urzędów Skarbowych - netto (różnica między odsetkiem firm, które oceniły urzędy pozytywnie/negatywnie; pp)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Źle funkcjonująca administracja zabiera kierownictwu MSP przeciętnie ponad 11% czasu pracy dziennie. Jednak menedżerowie MSP sami także tracą zbyt wiele czasu na czynności, które nie leżą w ich kompetencjach.

Podział czasu pracy kierownictwa firmy (MSP; % czasu pracy)

*/ przy założeniu 8 godz. pracy dziennie

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

AGENDA

MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- ❑ CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- ❑ BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- ❑ SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- ❑ OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- ❑ TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

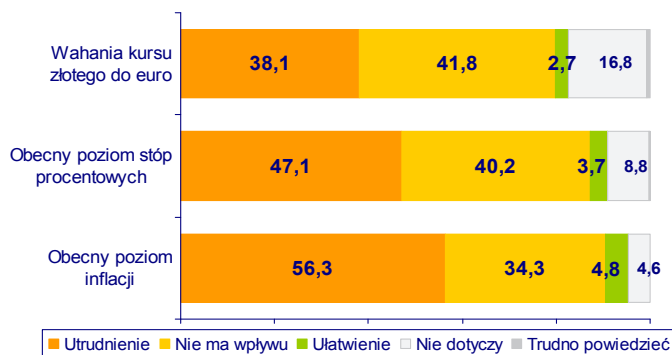
SZANSE I ZAGROŻENIA

- ❑ REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- ❑ RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- ❑ RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- ❑ DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIE

© 2011 PKPP Lewiatan

MSP obawiają się inflacji w znacznie większym stopniu niż wahań kursu złotego. Silnie i bezpośrednio bowiem odczuwają wzrosty cen surowców. Natomiast niewielu z nich uczestniczy we współpracy międzynarodowej i nie zawsze dostrzega pośredni wpływ wahań kursu złotego na działalność gospodarczą.

Ocena wpływu CZYNNIKÓW FINANSOWYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP) (i)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 56

MSP zupełnie dobrze oceniają współpracę z bankami i dostęp do kredytu – netto ocena nie jest negatywna. Zdecydowanie większy odsetek firm wskazuje natomiast na problemy ze ściąganiem należności od kontrahentów. Ale i tak problem ten ma mniejsze znaczenie, w opinii MSP, niż inflacja czy poziom stóp procentowych.

Ocena wpływu CZYNNIKÓW FINANSOWYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP) (ii)

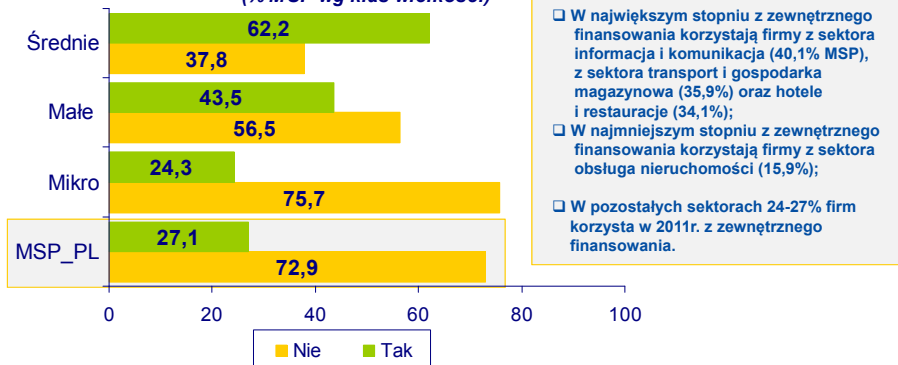

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 57

Mimo relatywnie dobrej oceny sektora bankowego niewiele MSP korzysta z zewnętrznego finansowania - prawie 76% mikrofirm nie korzystało i nie będzie korzystało w 2011 r. z kredytów. W grupie firm małych i średnich niechęć do korzystania z zewnętrznego finansowania jest mniejsza.

Korzystanie z kredytów/pożyczek w 2011 r.
(% MSP wg klas wielkości)

- W największym stopniu z zewnętrznego finansowania korzystają firmy z sektora informacja i komunikacja (40,1% MSP), z sektora transport i gospodarka magazynowa (35,9%) oraz hotele i restauracje (34,1%);
- W najmniejszym stopniu z zewnętrznego finansowania korzystają firmy z sektora obsługa nieruchomości (15,9%);
- W pozostałych sektorach 24-27% firm korzysta w 2011r. z zewnętrznego finansowania.

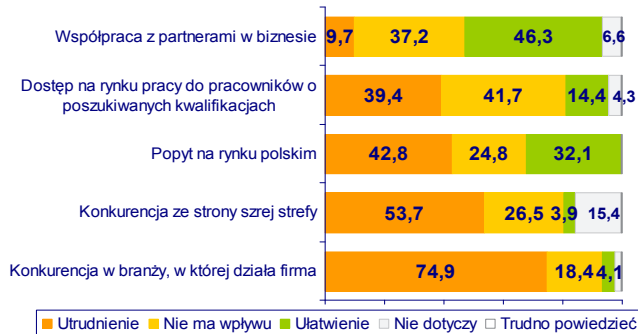
Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 58

W ocenie MSP polski rynek jest bardzo konkurencyjny. Problem w tym, że w opinii prawie 55% firm zagrożeniem jest „konkurencja” ze strony szarej strefy, która oceniana jest na znaczną. Jednocześnie MSP pozytywnie oceniają współpracę z innymi firmami, uznając ją za wspierającą rozwój.

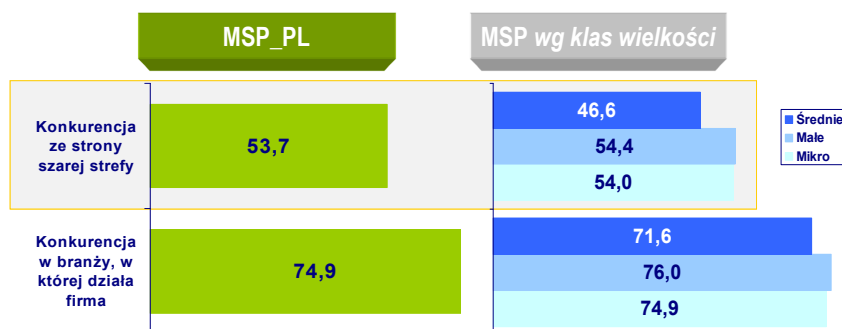
Ocena wpływu CZYNNIKÓW RYNKOWYCH na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP)

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Różnice między mikro, małymi i średnimi firmami w postrzeganiu wpływu konkurencji na ich działalność są relatywnie nieduże. Natomiast wyraźnie widać różnice w ocenie negatywnego wpływu szarej strefy między firmami mikro i małymi a firmami średnimi.

Czynniki wpływające na możliwość rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną - utrudnienie, utrudnienie w dużym stopniu (% MSP wg klas wielkości)

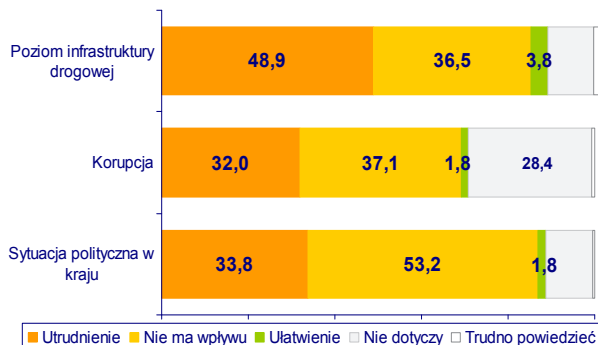

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

Sytuacja polityczna w kraju oraz korupcja stanowią, z punktu widzenia MSP, mniejsze zagrożenie dla ich działalności niż poziom infrastruktury drogowej.

Ocena wpływu CZYNNIKÓW "INSTYTUCJONALNYCH" na możliwości rozwoju firmy i jej sytuację ekonomiczną (% MSP)

- Czym większa firma, tym mniejszy wpływ sytuacji politycznej w kraju na możliwości rozwoju;
- Korupcja w największym stopniu dotkiera małych firm;
- Czym większe firmy, tym większa uciążliwość związana z poziomem infrastruktury drogowej.

Źródło: M.Starczewska-Krzysztożek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

AGENDA

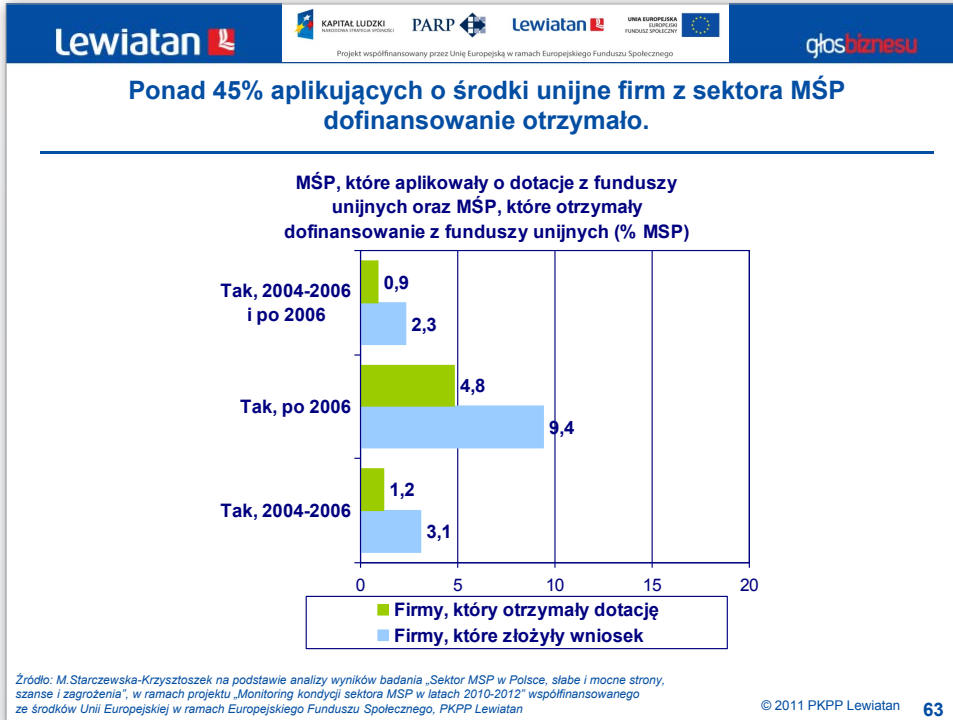
MOCNE I SŁABE STRONY MSP

- CELE STRATEGICZNE MSP A POTENCJAŁ RYNKU
- BUDOWA PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ
- SKŁONNOŚĆ DO INNOWACJI
- OTWARTOŚĆ, ZDOLNOŚĆ DO KORZYSTANIA ZE WSPÓLNEGO RYNKU
- TRWANIE CZY ROZWÓJ – TYPY FIRM

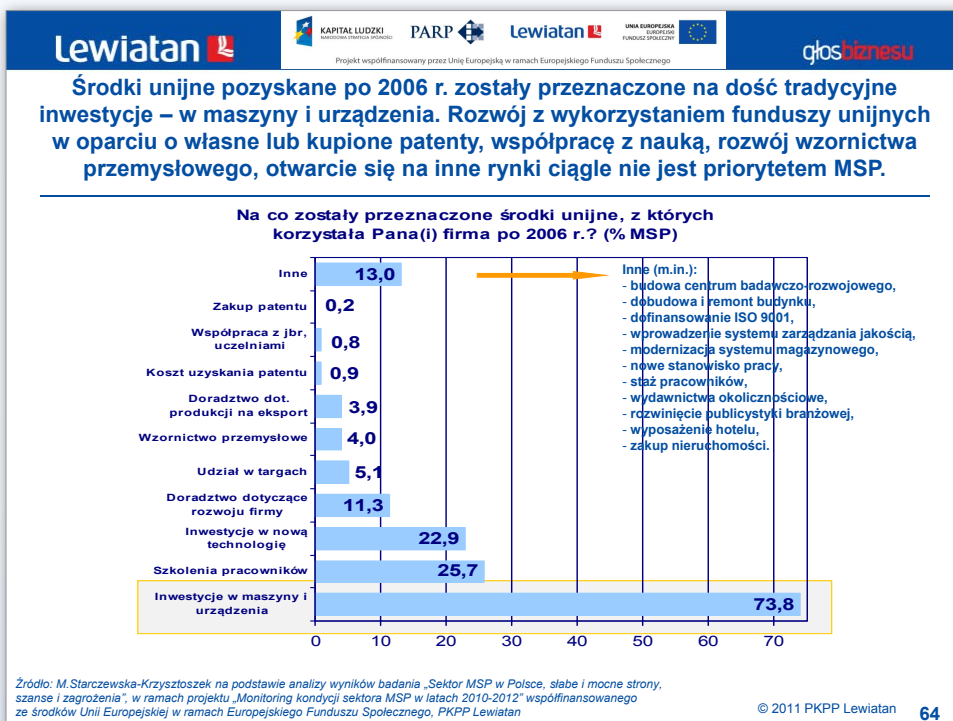
SZANSE I ZAGROŻENIA

- REGULACJE – UTRUDNIENIE CZY NEUTRALNOŚĆ?
  - REGULACJE PODATKOWE
  - REGULACJE DOT. ZATRUDNIENIA
  - REGULACJE BRANŻOWE
- RELACJE Z ADMINISTRACJĄ
- RYNKOWE BARIERY ROZWOJU
- DOSTĘP DO UNIJNEGO FINANSOWANIA

63

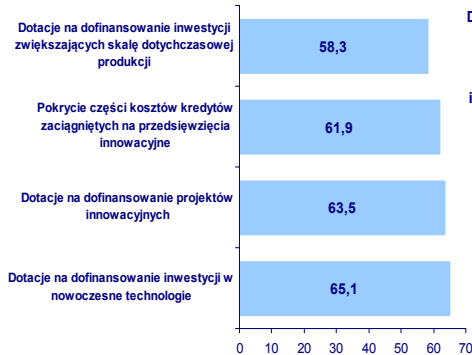

64

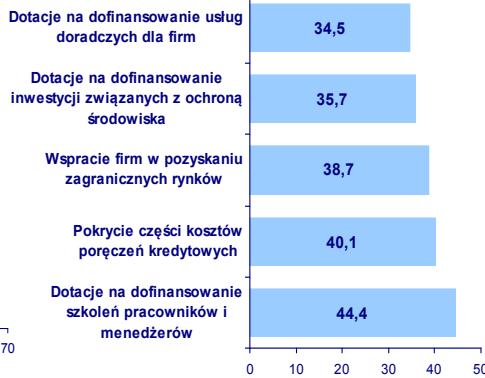

Priorytety MŚP to dotacje na przedsięwzięcia o charakterze innowacyjnym. Niestety ciągle blisko 60% firm uznaje za najbardziej interesujące dotacje na inwestycje pozwalające po prostu rozszerzyć skalę produkcji.

Jakie formy wsparcia z funduszy unijnych byłyby dla MSP najbardziej interesujące? (najbardziej interesująca forma wsparcia; % MSP) /i/

Jakie formy wsparcia z funduszy unijnych byłyby dla MSP najbardziej interesujące? (najbardziej interesująca forma wsparcia; % MSP) /ii/

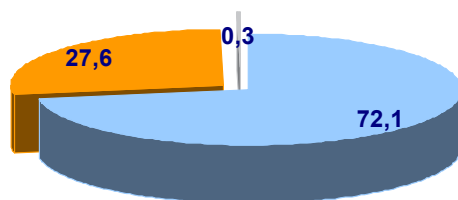

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 65

Zdecydowanie wolą dotacje dla siebie niż przeznaczanie środków publicznych na inwestycje samorządów w infrastrukturę! (i to mimo wyraźnych dysfunkcji takiego rozwiązania i wskazywania przez MSP barier związanych z infrastrukturą gospodarczą).

Jeżeli trzeba byłoby wybierać, na realizację jakich projektów powinny trafić pieniądze unijne? (% MSP)

- Na realizację inwestycji przedsiębiorstw
- Na realizację inwestycji samorządów i rządu w infrastrukturę gospodarczą
- Trudno powiedzieć

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 66

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI PARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbизнесu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Aczkolwiek rośnie zrozumienie wśród MŚP dla potrzeb wprowadzenia na szerszą skalę pomocy zwrotnej, ale preferują dotacje!

W jaki sposób powinny być wykorzystane środki unijne przeznaczone dla przedsiębiorstw ? (% MSP)

Kategoria	Procent
Pomoc bezzwrotna (dotacje)	52,2
Pomoc zwrotna (np. pożyczki, gwarancje)	29,1
Nie powinny trafiać bezpośrednio do firm	9,6
Trudno powiedzieć	9,2

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 67

Lewiatan KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI PARP Lewiatan UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY głośbизнесu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WNIOSKI

- Rząd, politycy, administracja nie „odrobiły”, wg MSP, dobrze lekcji tworzenia dobrych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i MSP w Polsce, co jest szczególnie potrzebne w okresie osłabienia gospodarczego i wysokiego poziomu niepewności „zewnętrznej”:
  - system podatkowy jest ciągle nieprzyjazny,
  - regulacje dot. zatrudnienia nie sprzyjają zatrudnianiu,
  - regulacje branżowe stanowią dodatkowy problem, z którym małym firmom jest znacznie trudniej sobie poradzić niż firmom większym,
  - procedury administracyjne są komplikowane, a nie upraszczane, co zwiększa koszty administracyjne dla przedsiębiorstw,
  - dostęp do środków unijnych jest ciągle, w opinii MSP, utrudniony i niezbyt dobrze ukierunkowany,
  - a dodatkowo MSP muszą radzić sobie w warunkach dużej szarej strefy, która zaburza konkurencję na rynku.
- Tym bardziej, że silnie negatywnie działają na możliwości rozwojowe MSP czynniki rynkowe (inflacja, kurs złotego, stopy %).

Źródło: M.Starczewska-Krzysztozek na podstawie analizy wyników badania „Sektor MSP w Polsce, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia”, w ramach projektu „Monitoring kondycji sektora MSP w latach 2010-2012” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, PKPP Lewiatan

© 2011 PKPP Lewiatan 68

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ.

Małgorzata Starczewska-Krzysztosek
mkrzysztosek@pkppl Lewiatan.pl